

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

BARDZO
MŁODA KULTURA
woj. lubuskie

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowego Centrum Kultury: Bardzo Młoda Kultura 2023–2025

Bardzo Młoda Kultura 2023-2025 – woj. lubuskie

Diagnoza lokalna

Stowarzyszenie Emerytów Rencistów i Inwalidów „Złoty Wiek” w Łęknicy, 2024

Badania w ramach programu NCK Bardzo Młoda Kultura 2023-2025

SPIS TREŚCI

Założenia diagnozy lokalnej	2
Notesy kultury.....	4
Notatka ze spaceru badawczego.....	5
Notatka z panelu dyskusyjnego	10
Opracowanie zawierające wnioski z badań oraz wytyczne dla projektów lokalnych bazujące na rozpoznanych potrzebach młodzieży i potencjałach i potrzebach środowiska lokalnego.....	12

Założenia diagnozy lokalnej

Zgodnie z regulaminem programu diagnoza była przeprowadzana w ramach lokalnych partnerstw, nawiązanych dla realizowania lokalnych projektów edukacyjno-animacyjnych z udziałem młodzieży. Lokalne partnerstwo na rzecz projektu edukacyjno-animacyjnego w Łęknicy obejmuje realizującego projekt partnera regionalnego operatora programu w województwie lubuskim - Regionalnego Centrum Animacji Kultury w Zielonej Górze (RCAK), którym Stowarzyszenie Emerytów Rencistów i Inwalidów „Złoty Wiek” w Łęknicy oraz partnerów lokalnych współpracujących z realizatorem projektu – Zespołu Szkół Publicznych w Łęknicy i Centrum Kulturalno-Edukacyjne Światowego Geoparku UNESCO Łuk Mużakowa.

Celami diagnozy lokalnej było:

- Poznanie uczestnictwa w kulturze młodzieży oraz jej potrzeb z nim związanych (w kontekście sposobów spędzania czasu wolnego).
- Określenie lokalnych potrzeb i potencjałów związanych z komunikacją międzykulturową/ kontaktem z różnorodnością .
- Zdiagnozowanie lokalnych potrzeb i potencjałów związanych z lokalną tożsamością i dziedzictwem kulturowym.

Diagnozę przeprowadzono przy wsparciu zespołu badawczego z Uniwersytetu Zielonogórskiego – partnera RCAK. Zespół badawczy w oparciu o dokument „Instrukcja realizacji diagnoz i ewaluacji – poziom lokalny” przygotował niezbędne materiały i narzędzia do realizacji diagnoz przez partnera regionalnego. Przeprowadził także szkolenie oraz monitorował postępy w realizacji diagnozy oraz służył pomocą w razie potrzeby.

W diagnozie lokalnej wykorzystano następujące techniki badań: notes kultury, spacer badawczy i panel dyskusyjny. Efektami przeprowadzonej diagnozy są wypełnione notesy kultury, notatka ze spaceru badawczego, notatka z panelu dyskusyjnego oraz opracowanie zawierające wnioski z badań oraz wytyczne dla projektów lokalnych bazujące na rozpoznanych potencjałach.

Uczestnikami badań diagnostycznych była młodzież, która miała w późniejszym etapie uczestniczyć w projekcie edukacyjno-animacyjnym.

Zastosowane podczas diagnozy techniki badawcze wpisywały się wymóg programu BMK dotyczący podmiotowego zaangażowania młodzieży. Ich wykorzystanie pozwoliło na aktywnie włączyć uczestników do badań. Młodzież w trakcie diagnozy była traktowana podmiotowo oraz była zachęcana do autorefleksji. Zastosowane techniki badawcze pozwoliły na

spojrzenie na interesujące kwestie oczami uczestników i na poznanie ich punktu widzenia.

Notesy kultury

Notesy kultury przez tydzień wypełniło osiemnaście młodych osób. Uzupełnione, zanonimizowane notesy kultury zostały przekazane regionalnemu operatorowi programu w województwie lubuskim - Regionalnemu Centrum Animacji Kultury w Zielonej Górze (RCAK).

Notatka ze spaceru badawczego

W spacerze badawczym uczestniczyło pięciu przedstawili młodzieży oraz dwóch moderatorów, którzy reprezentowali podmiot realizujący projekt lokalny oraz partnera tego podmiotu. Spacer odbył się na terenie miasta Łęknica i jej okolic. Moderatorzy przygotowali notkę ze spaceru badawczego.

MIEJSCA SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO PRZEZ MŁODZIEŻ

1. Miejski plac zabaw

Znajduje się pomiędzy dwoma dużymi osiedlami, ogrodzona przestrzeń, łatwo dostępna dla mieszkańców. Miejsce codziennego użytku, które nie jest nastawione na turystów czy osoby z zewnątrz.

Jakie znaczenie ma to miejsce dla młodzieży? Co młodzi ludzie tu robią?

Jest to miejsce o kameralnym charakterze, gdzie młodzież może przyjść, odpocząć i spędzić wspólnie czas w luźnej atmosferze, np. wygłupiając się na urządzeniach.

Kto tu spędza czas?

Rodziny z dziećmi, grupy dzieci i młodzieży.

Zalety, potencjały tego miejsca z punktu widzenia oprowadzających (młodzieży)

Miejsce ogólnodostępne, znajduje się w centrum miasta, blisko bloków mieszkalnych, działek rekreacyjnych oraz ścieżki rowerowej. W pobliżu znajdują się też siłownia zewnętrzna oraz Workout park.

Słabości, ograniczenia miejsca; potrzeby, na jakie wskazuje młodzież

W godzinach szczytu plac jest przepełniony, co uniemożliwia korzystanie z niego. Mało elementów, które pozwalają na zabawę dla starszych dzieci. Brak udogodnień dla niepełnosprawnych. Brak toalet.

2. Park przy Miejskim Ośrodku Kultury

Łatwo dostępne miejsce, zawsze otwarte, przestrzeń pełna drzew i zadaszeń.

Jakie znaczenie ma to miejsce dla młodzieży? Co młodzi ludzie tu robią?

Lokalne miejsce spotkań. Dzięki licznym ławkom zawsze znajdzie się tam miejsce, aby usiąść. Wiaty z zadaszeniem pozwalają schować się w deszczowe dni. Doskonałe miejsce do organizacji pikników czy po prostu spędzania czasu na rozmowach.

Kto tu spędza czas?

Lokalni mieszkańcy w różnych grupach wiekowych. Miejsce tam znajdują dla siebie zarówno dzieci, młodzież, dorośli, jak i seniorzy.

Zalety, potencjały tego miejsca z punktu widzenia oprowadzających (młodzieży)

Położenie parku w pobliżu lasu, zarazem z dala od głównych ulic czyni go idealnym miejscem na relaks po dniu pracy czy szkole, a także na wieczorne spotkania towarzyskie. Na terenie znajduje się mały plac zabaw i huśtawki.

Słabości, ograniczenia miejsca; potrzeby, na jakie wskazuje młodzież

Park staje się mniej atrakcyjny w sezonie zimowym, co ogranicza jego funkcję jako miejsce spotkań.

3. City Trail

Tor rowerowy, znajduje się w oddalonym miejscu, otoczonym lasem.

Jakie znaczenie ma to miejsce dla młodzieży? Co młodzi ludzie tu robią?

To miejsce gdzie można rozwijać się fizycznie, jeżdżąc na rowerach po terenie o różnym poziomie trudności. Znajdą tam dla siebie miejsce zarówno początkujący, jak i doświadczeni rowerzyści.

Kto tu spędza czas?

Miejsce spotkań młodzieży i dorosłych zainteresowanych wyczynowym stylem jazdy na rowerze.

Zalety, potencjały tego miejsca z punktu widzenia oprowadzających (młodzieży)

Możliwość spędzenia aktywnie czasu wolnego. Szansa na wspólne eksplorowanie terenu w grupie. Potencjał na organizację pokazów i zawodów rowerowych.

Słabości, ograniczenia miejsca; potrzeby, na jakie wskazuje młodzież

Niewystarczające oświetlenie drogi dojazdowej, miejsce staje się mniej atrakcyjne zimą porą.

MIEJSCA ZWIĄZANE Z KULTURĄ W ŚRODOWISKU LOKALNYM

1. Park Mużakowski

Miejsce pełne roślinności, ścieżek rowerowych oraz malownicze tereny z ogrodami, alejkami i stawami.

Jakie znaczenie ma to miejsce dla młodzieży? Co młodzi o nim wiedzą?

Dobrze utrzymane ścieżki, które sprzyjają bieganiu, jazdy na rowerze, a także spacerom. Idealne dla spotkań z rówieśnikami, organizacji pikników, czy wspólnego spędzania czasu na świeżym powietrzu. Miejsce znajduje się na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Kto korzysta z tego miejsca? Dla kogo jest ważne?

Miejsce przyciąga dużo turystów, ale też lokalnych mieszkańców o różnej grupie wiekowej.

Zalety, potencjały tego miejsca z punktu widzenia oprowadzających (młodzieży)

Park o bardzo dużej przestrzeni, gdzie każdy znajdzie dla siebie ustronne miejsce. W parku znajdują się ławeczki, mostki, miejsce na ognisko, strefa gastronomiczna i piękne zabudowania.

Słabości, ograniczenia miejsca; potrzeby, na jakie wskazuje młodzież

Miejsce oddalone od Centrum miasta, brak oświetlenia. Po zmroku można spotkać leśne zwierzęta.

2. Ścieżka geoturystyczna „Dawna Kopalnia Babina”

Miejsce pełne ścieżek pieszo-rowerowych, znajdujące się w otoczeniu drzew i zbiorników wodnych.

Jakie znaczenie ma to miejsce dla młodzieży? Co młodzi o nim wiedzą?

Miejsce idealnie do spacerów, biegania oraz przejażdżek rowerem. Miejsce powstało po zamknięciu kopalni węgla brunatnego, gdzie dziś możemy podziwiać kolorowe zbiorniki wodne.

Kto korzysta z tego miejsca? Dla kogo jest ważne?

Miejsce przyciąga dużo turystów, ale też lokalnych mieszkańców o różnej grupie wiekowej.

Zalety, potencjały tego miejsca z punktu widzenia oprowadzających (młodzieży)

Miejsce o bardzo dużej przestrzeni w otoczeniu drzew i natury. Można tutaj odpocząć od miejskiego zgiełku.

Słabości, ograniczenia miejsca; potrzeby, na jakie wskazuje młodzież

Miejsce oddalone od Centrum miasta, brak oświetlenia. Nie odwiedzane po zmroku z powodu braku oświetlenia.

3. Centrum Kulturalno-Edukacyjne Światowego Geoparku UNESCO Łuk Mużakowa

Jakie znaczenie ma to miejsce dla młodzieży? Co młodzi o nim wiedzą?

Miejsce gdzie można wziąć udział w ciekawych warsztatach. Znajduje się tam ogród, w którym można posiedzieć i skorzystać z urządzeń, np. luster iluzji. Dużo elementów, przeznaczone w większości dla starszych dzieci. Na piętrze Centrum znajdują się wystawy, dzięki którym można dowiedzieć się dużo o budynku, w którym się mieści, jak i dawnym przemyśle w naszym regionie.

Kto korzysta z tego miejsca? Dla kogo jest ważne?

Miejsce przyciąga dużo turystów, ale też lokalnych mieszkańców o różnej grupie wiekowej.

Zalety, potencjały tego miejsca z punktu widzenia oprowadzających (młodzieży)

Często organizowane są wydarzenia, festyny rodzinne gdzie można wziąć udział w bezpłatnych warsztatach lub zajęciach artystycznych.

Słabości, ograniczenia miejsca; potrzeby, na jakie wskazuje młodzież

Nie ma możliwości korzystania z Centrum po godzinach zamknięcia.

Notatka ze panelu dyskusyjnego

W Panelu uczestniczyło osiemnastu przedstawili młodzieży oraz dwóch moderatorów, którzy reprezentowali partnera podmiotu realizującego projekt lokalny. Moderatorzy przygotowali notkę z panelu.

1. Spędzanie czasu wolnego przez młodzież (aktywności, miejsca, kontakt z kulturą, potrzeby)

Co udało się ustalić?

Młodzież bardzo często korzysta z zewnętrznej infrastruktury miasta, np. Miejski plac zabaw, boiska. Co oznacza, że lubią aktywnie spędzać czas ze znajomymi.

Jakie wnioski z tego wyprowadziła młodzież podczas panelu? Jakie te ustalenia mogą mieć znaczenie dla planowanego projektu? Co należy zmienić? (zdaniem młodzieży)

Młodzież jednogłośnie stwierdziła, że brakuje im więcej kreatywnych zajęć, np. aktywności twórczo-artystycznych.

2. Lokalne zasoby/potencjały kulturowe (dziedzictwo kulturowe i różnorodność kulturowa)

Co udało się ustalić?

Młodzież wciąż słabo zna dziedzictwo kulturowe miejsca, w którym mieszkają. Często korzystają z otaczających miasto parków i lasów, ale nie znają ich historii.

Jakie wnioski z tego wyprowadziła młodzież podczas panelu? Jakie te ustalenia mogą mieć znaczenie dla planowanego projektu? Co należy zmienić? (zdaniem młodzieży)

Seniorzy uczestniczący w projekcie, bardzo dobrze pamiętają czasy kiedy w naszym rejonie dominował przemysł. Ciekawym doświadczeniem było poznanie ich osobistych historii przez młodzież, która nie ma takich wspomnień.

3. Lokalne potrzeby związane z dziedzictwem kulturowym oraz różnorodnością kulturową

Co udało się ustalić?

Ustalono, że jest duża potrzeba dalszego poznawania dziedzictwa kulturowego regionu.

Jakie wnioski z tego wyprowadziła młodzież podczas panelu? Jakie te ustalenia mogą mieć znaczenie dla planowanego projektu? Co należy zmienić? (zdaniem młodzieży)

Łęknica, będąc mniejszą miejscowością, nie oferuje kin, teatrów czy innych miejsc kulturalnych, co jest utrudnieniem dla młodzieży, która chciałaby uczestniczyć w tego rodzaju wydarzeniach. Duża część młodzieży praktykuje spędzanie czasu wolnego w domu, angażując się w różnorodne hobby, takie jak oglądanie filmów i seriali, słuchanie muzyki, rysowanie lub gry komputerowe. Młodzież zwróciła uwagę na brak miejsc, w których mogłaby swobodnie się spotykać. W związku z tym młodzi ludzie sugerują potrzebę organizowania dodatkowych zajęć pozalekcyjnych lub warsztatów artystycznych, które ożywiłyby ofertę kulturalną miasta. Stworzenie przyjaznej przestrzeni, która zachęcałaby młodych ludzi do aktywnego spędzania czasu i integracji podczas zajęć rozwijających zainteresowania. Dużym postulatem młodzieży biorącej udział w Panelu było poprawienie dostępności miejsc do spędzania czasu wolnego dotyczących infrastruktury sportowej i kulturalnej.

Opracowanie zawierające wnioski z badań oraz wytyczne dla projektów lokalnych bazujące na rozpoznanych potrzebach młodzieży i potencjałach i potrzebach środowiska lokalnego

Opracowanie zawierające wnioski z badań oraz wytyczne dla projektów lokalnych bazujące na rozpoznanych potencjałach przygotowali reprezentanci partnera podmiotu realizującego projekt lokalny.

Przeprowadzono diagnozę wśród młodzieży, aby zrozumieć ich lokalne potrzeby związane z kulturą. Grupą badaną byli uczniowie szkoły podstawowej w Łęknicy, w wieku 11 lat. Przez tydzień uczestnicy diagnozy prowadzili Notes kultury dokumentujących swoje własne doświadczenia kontaktów z kulturą. Następnie zrealizowano Spacer badawczy, w którym grupa 6 osób oprowadzała zespół badawczy po lokalnej przestrzeni. Na podsumowanie odbyły się Warsztaty dla młodzieży z panelem dyskusyjnym – młodzież wystąpiła w roli komentatorów zebranych informacji w notesie kultury i podczas spaceru badawczego.

Większość młodzieży wykazała się niezwykłym zainteresowaniem brania udziału w diagnozie. Z dużym zaangażowaniem opowiadali na temat własnych zainteresowań i form spędzania wolnego czasu. Niektórym osobom trudno sprawiły zapisy w Notesie kultury. Z racji wieku nie byli w stanie opisać dużo czynności, które wykonują w ciągu dnia. Podczas spaceru badawczego uczestnicy chętnie pokazywali i opowiadali o miejscach gdzie spędzają czas wolny. Panel dyskusyjny był pełen pomysłów, debat i wymianą opinii między młodzieżą. Uczestnicy śmiało wypowiadali się na temat danych zebranych z Notesów kultury oraz spaceru badawczego i uzupełniali je o dalsze przemyślenia.

Na podstawie przeprowadzonych badań można zrozumieć, jak młodzi ludzie spędzają swój czas wolny oraz jakie są ich zainteresowania i preferencje w tym zakresie. Wyniki badań dostarczyły cennych informacji, które pomogły w lepszym dostosowaniu oferty rekreacyjnej i edukacyjnej w regionie. Dużą część młodzieży, szczególnie chłopcy, wykazuje zainteresowanie aktywnością fizyczną, taką jak gra w piłkę nożną, jazda na rowerze oraz sporty zespołowe. Młodzież ceni sobie możliwość aktywnego spędzania czasu na świeżym powietrzu, co jest szczególnie istotne ze względu na dostępność Parku Mużakowskiego i pobliskich terenów rekreacyjnych. Zarówno dziewczęta, jak i chłopcy przywiązują dużą wagę do spotkań z rówieśnikami, preferując wspólne wyjścia na spacer, spotkania w parkach czy w miejscowych kawiarniach. Młodzież podkreśla znaczenie bezpiecznych i dostępnych

przestrzeni, w których mogliby spotykać się z przyjaciółmi podczas bardziej zorganizowanych formalnie aktywności. W notesie kultury poza aktywnościami fizycznymi dominowało również spędzanie czasu przed telewizorem i przed telefonem, najczęściej oglądając filmy, media społecznościowe i grając w gry. Dzięki spacerowi badawczemu młodzież mogła pokazać miejsca, gdzie najczęściej spędzają czas „po szkole”, okazało się, że bardzo często korzystają z zewnętrznej infrastruktury miasta, np. Miejski plac zabaw, boiska. Co oznacza, że lubią aktywnie spędzać czas ze znajomymi.

Badanie wykazało, że młodzież wyraża chęć zdobycia nowego doświadczenia, wiedzy i umiejętności oraz poszerzenia oferty zajęć dodatkowych, szczególnie w zakresie aktywności sportowych i kulturalnych. Wielu młodych ludzi wyraża zainteresowanie warsztatami artystycznymi, fotograficznymi, muzycznymi oraz większą dostępnością obiektów kulturalnych jak i sportowych, zwłaszcza w okresie zimowym w godzinach popołudniowych i wieczornych.

Bazując na pozyskanych informacjach, można stworzyć koncepcję projektu. Należy skupić się nad działaniami twórczymi oraz stworzeniem dla nich przestrzeni do odkrywania i rozwijania swoich pasji oraz zbierania nowych doświadczeń. Badana młodzież wyraziła dużą chęć poszerzania wiedzy na temat bogatej historii tego regionu. Po analizie zdobytych danych dobrym pomysłem łączącym wiele sugestii młodzieży jest realizacja warsztatów z malowania na szkle w połączeniu z edukacją w zakresie tradycji i lokalnej tożsamości. W Łęknicy niegdyś istniała prężnie działająca huta szkła, a gleba jest pełna złóż surowców szklarskich.